

N° 6.

Peikillisiä
Wärsyn Päitä

Jak. Juteinilda.

Wipurissa.

Cedermallerin Pesten ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. REIN.

Rehnot ovat kerskaukset
turhan lahjan tuotettua
niin kuin kanan kaakotukset
nahka-munan munittua.

Onnesta on oma kasu
saatu niin kuin sa nan kasu:
se on pyörä pyöriväinen,
ratas aina riendäväinen,
kussa ombi kulkewalla
ilo päällä, itku alla;
siinä kilwan kiikutaan,
riemun tähden riiputaan.

Soka aina joutawatnen,
jaaritusta jatkawainen
sanomisen saawuttaa,
lorulla se lopettaa.

Myrski-sota, tukka-nuotta
ovat siellä aina suotta,
kussa laki luetaan,
tunnon walo tunnetaan.

Kyllä ovat kehuwalla
menot maassa matalaiset,
merelläkin matalalla
käywät allot kuohuwaiset.

Wasten mielä waadittuna
nainen miehen naimiseen
on kuin kissa kiskottuna
koiran kausa kahleeseen.

Tundo tuhma ylpeällä
rinnan tyllä riehuttaa,
samaten kuin hengi hellä
rakon paljo paisuttaa.

Enin, ehkä oudollainen
neuvo niillä testää,
joilla järki puuttuwainen
tiedon työssä estää.

Olen suotta ylpeileepi
sekä suuri että pieni;
sillä maassa mätäneepi
sekä honga että sieni.

Jos on järki jähdytetty
käynehellä kouluansa,
kynnyksellä kylwötetty
on se saunan saatuansa.

Baha, lurjus palkan tähden
pahan mielä palwelee,
niin kuin koira leiwän nähden
kästyn kurjan täyttelee.

Siitä pahan palkinnoksi
häpy häiyy peritään,
koska lonnan suosioksi
hyvä täällä hyljätään.

Suotta oli Siimfonilla
voima jäykkä, waan ei järki,
koska naisen saksen kärki
käwi hiuksen hapenilla.
Miellä wailla waldaisa
kerran kallo keritään,
wasta järjen waituttaisa
onnen osat peritään.

Tuhma, kuullen kummituksen,
ei se anna ajatuksen
tulla tuota tutkimaan,
waan on walmis uskomaan.

Roska laiska köyhänäkin
laiskan waimon walitsee,
kaksi kerju-keppiäkin
taipaleella tarwitsee.

Unen leikit lewotoina,
nurjat näöt, kummat kuulot,
ollen yöllä ohjatoina,
herättäwät hellät luulot,
joita, waikka walwotaan,
useasti uskotaan.

Hengiä ei heränneenä
taida näkö tawoittaa;
luulo, näitä näyttäneenä,
filmihin ne sioittaa.

Pilkatengin pännällänsä
wiisas wäärät woittelee,

niin kuin hepo hännällänsä
parmat pahat poistelee.

Epä-luulot, kummat kuulla,
wiisahalda voitetaan,
niin kuin aasin leuka-luulla
pilkalla jo poistetaan.

Onni ombi oudollainen,
muuttelewa muotoansa
niin kuin nainen naurawainen
toro-suuna toisinaan.

Hellän suusta hembeästi
fana suotta suikahtaa,
lupauskin luisikahtaa,
ehkä siitä enemmästi
fitte walhe siitetään,
petos luoksi liitetään.

Ilman mielä ihmis-parla
häirähtyypi häpiään
niin kuin karpäinengin arka
kytewähän kynttilään.

Ehdon syh on syndywäinen
kautta tuhman tunnon, kallon,
arwon aina särkewäinen
niin kuin kiwi lasi-pallon.

Wiisasten luku on wähäinen wielä,
tuhmista joukkoja jokaisen tiellä.

Waaaja-puuta wasaralla
maaditahan waipumaan,

mutta nuorta neuwomalla
taidon tielle taipumaan.

Russa on kunnia kullalla saatt,
siellä on arwolla alhainen laatu.

Kiikarilla katseldaisfa
toinen filmä suljetaan,
useasti uskottaisfa
järki jalo poljetaan.

Joka syöpi, joka juopi
enemmän kuin toimi tuopi,
sille puutos sikiää,
kuwa kesti kerkiää.

Työstä tuopi toimi säästön,
säästö puutoksesta päästön,
että huoli huokenee,
elon riemu enenee.

Jolla ombi otsan alla
filmät nenänsä siwuilla,
farttakon se kaikkialla
syitä syndisten poluilla.

Wasta-wuorta waikeasti
funniahan kuljetaan,
häpiähän huokeasti
arwostakin aletaan.

Suku suuri halwenneena,
tullehena turmioon,

on, kuin rauta ruostuneena,
turha arvon ansioon.

Ei isän ansio arvoa anna,
kuin itse hullusti huikenneellaan,
peritty peldokan laihoa kannaa,
jos kyndö kesällä unhotellaan.

Ilmoitellen irstaisuutta
walat, firot kielen päällä
tunnustawat tuttavuutta
hengen häijyn kanssa täällä.

Tuulen myrsky tulduansa
tammeakin taiwuttaa,
riita ruma riehullansa
wahwojakin waiwuttaa.

Elon keino tekno siellä
ombi, kussa wäärin wielä
pellon hyöty heitetään,
hewon kylki kynnetään.

Pää on puinen,
luondo luinen
sillä, jolla julma hengi
ombi hiton oiwa rengi.

Joka ei Jumalan käskyjä kuule,
luojansa lakia lujaksi luule,
sille ne selkähän suttia saa,
että ei niitä nyt unhota maa.

N° 7.

Kaksi

Wakaisista Runoa.

Jak. Juteini.

Wiipurissa.

Cederwallerin Lesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. Rein.

Mainio teurastamisesta.

Hölmö täällä huoletoina
Luojan luondo - kappaleita
kuosan kautta kuolettaapi,
wisas, Herran heimolainen,
pitkisesti piinattoina
hengen heistä hellittäapi.

Tapa julma, tapettaissa
tuhman tavalla eläindä,
ombi outo, hirvittävä,
kauhistava katseldaisa,
kosta puukko piirteleepi,
wiildeleepi wihaisesti.
raudan terä raateleepi
kaulan luondo-kappaleella
kötettyinä kyljellensä,
piinan pitkän tunderana,
ähtywanä äändä wailla,
kuin on turpa tuskaisesti
niwottuna nuoran päällä,
että aiwan ahtahasti
hengi huokuupi hänellä,
että fitte sieramilla
wapisewa, wärisewa
nuciseepi nurrutellen
niin kuin armoa anellen,
ehkä kautta katteruuden

weren wuotaisa punaisen,
kosken lailla kohisewan,
ombi lopunsa lähellä.

Mutta kuin nyt luonnon Luoja
katsoi tätä kauhistusta
tehtynä jo teurahalle
rewittynä riivatulda
leuka-luista rinda-luihin,
— kohta Herra korkealda
lausui miehelle lujasti,
kuin ei olleet oman tunnon
korwat auki angaralla;
— jyllinällä, jyminäällä
Isä ilmasta toruupi:
Tuhma, tunnoton olendo,
ihmisyhtä ilkeämbi!
malta murha-mies ja muista,
että joka eläwäinen
ombi omainen minulle,
että ombi elämässä,
tundo maassa madoillakin
kulkewilla, kuolewilla,
jotka saiwat sanallani
herätyksen hengellänsä
luomisesfani lujassa.
Tutkistellen tarkemmasti
ajattele tuota aina.
Mitä liene oma mieles,
koskas titiset kivussa?

Etkös huoli helpommasti
taiten tarpeen waatiesfa
tuoda ilman tuskaisuutta,
waikutusta waiwan suuren
kumypanias kuolemalle?

Heitä pojes julma juoni,
riennä töistä riitawuista,
luowu lijoista tawoista;
älä tapa taidotoina
weitsen werisen terällä,
ennen kuin on eläimeldä
Ihömifellä lyhyesti
tuskan tundo liewitetty,
kautta ofansa otettu.

Minä olen luonut luonnon,
herättänyt hengiwäiset,
fitte ihmisen fioitin
korkealle kunniasfa,
annoin antuuden ofakfi,
jos ei itse ihmis-parka
alendele arwoansa,
taikka hukkaa huoletoina
suuren onnensa ofuutta.

Wielä wiimein päätöskelki
minä mainitsen finulle,
ettän kaikki itse kaitsen,
pilwet, tähdet, taiwahatkin,
totifena tuomarina

olen maassa olennoille
oikeuden osottaja,
waldiastin warjin hurstas
sekä ensin elämässä
että tuolla tuonelasfa,
jossa minä jokaiselle
maksan mennehet menonsa;
kosto kowa on pahoilla,
palkka hyvästä hyvillä.

Kerju-poika.

Miehen tahto, naisen toivo
alla halwan haureuden
läheniwät liiton kautta
wäärin sala-wuotenta.
Isän himo, äidin halu
owat siittäneet sifiän,
josta kaswoi kerju-poika.

Poika raukka raadollinen,
joka kulki kurjuudessa
kerju-keppinsä nojalla,
imi warhain irstaisuutta,
ilkeyttä innollensa;
kodatoina kulkewalla
takin risat roikkuwaiset

taisteliwat talwellakin
pusiin kanssa kanda-päillä.

Ilman isän johdatusta,
holhousta äidin hyvän,
kurja, wailla kaswatusta,
lapsi paisui pahuudessa,
näpisteli näijän tähden,
oli kylläsi kylälle.

Koska konna kaswaneena,
wahwistunut warreldansa,
oli saanut saastaisuutta
syndymähän sydämeensä,
kohta häiijy häwytoinä
walmisteli wahingoita,
petti siellä, tuolla, täällä,
walhetteli wannomalla,
warkahana waeldaisa
teki myöskin murha-toita.

Mutta kaikki muuttelawat
menoansa maailmassa.
Pahat juonet juurtuneetkin
katkeawat kamalasti.
Totfen onnen turmelia
on jo kourissa kowissa.
Rauhan rikkoja nyt saapi
kicottuna kikkutella,
kalistella kahleitansa

wangin mustassa majassa,
jossa muurit myrkyllisen
sumun sulkevat sisälle,
rauta-ristit ikkunoissa
katseldaisissa kamoittawat,
ovat oudot ihmisille,
tehdyt teljeksi pedoille.

Isä! ilman rakkautta,
waila huolda, hartautta,
arwossasi alembana
Luojan luondo-kappaleita,
jotka, ehkä järjetöinä,
suojelewat sukuansa,
äiti! hellä hekumalle
porton wäärillä poluilla,
— — katsos kahleissa petoa,
sikiätäs sitechissä,
katsos händä kaakin-puussa,
kirkon alla kontillansa,
tuskan hirmuisen tulesa.

N° 8.

Kaksi

Leikillistä Runoa.

Jak. Juteini.

Wipurissa.

Cederwallerin Pösten ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. REIN.

Wilu-taudista.

Wiluinen tauti on vaikea, paksu ja
partainen ukko,
akkansa alati kiukusta tiivas ja
polttava paljoin.

Muinen vanha wilu-tauti,
wiksi-huli, wihta-parta,
roima-housu, home-filmä,
jonga kallon harmaat karwat,
hopiaiset, hohtavaiset,
paistawat kuin päiväisellä
tuohi-koiwut kuusistossa, —
muinen vanha wilu-tauti,
wahwa, paksu warreldansa,
kysä-selkä, kongo-noutka,
leuka-luiden louskuttaja
läwi kylmänä kesällä
kauhtanassa karheassa,
tappuraisessa takissa.
Nijä hassu hallawana
pitkin maata matkustellen
kulki muille kurjuudeksi
hynnä pahan puolionsa
poltto-taudin tuskallisen.
Tämä paha parikunda,
emä eri-puraisuuden,
wiipyi kerran wierahana
kauan minun majassani,
yli määrän matkallansa.

Ukko, se ukura-filmä,
kova-koura, kylmä-kynsi,
majan jääksi jähdyttäjä,

jolla oli otsan alla,
 roppy-kynnöksen rajalla
 filmä-riipit riippuwaifet
 kaharassa kahden puolen
 nenän juurta juurewata,
 nosti metelin menoissa.
 Tämä kupias kuwaildu,
 ämmällensä ärisewä,
 höpifewä hölö-suuna,
 oli kiiwas kylmänäkin,
 äkeästi ärjästellen
 rauhan rikkoi riettahasti;
 pian peloitti pihalle,
 kartanolle karkoitteli
 eukon, pahan emändänsä;
 kiristeli kittuttellen
 harwojakin hambaitansa;
 filmät päässä pyöriwäifet,
 sameroifet sawi-pallot
 iskein tulda tuimistuivat.
 Alla ukon uhkausten
 parta jäisenä järifi,
 tuffa luminen tutifi
 hartioilla hajallansa.
 Wilu-tauti tappelewa,
 rahwas suuri suuttuneena
 rawisteli raajojansa,
 että itse isännängin
 ruumis tarifi tuwassa,
 helifiwät hambahatkin,
 jäsenensä jäykistyiwät
 wietä wilusta wäristen.

Baan ei anna waimot aina
 myöden kourissa kowangan;
 naisen luondo, luusta tehty,
 ombi luutakin lujempi.
 Niimbä tässäkin todella,
 takaisin nyt tulduansa
 lädet puustassa lufeilla,

wino-silmä, wipsu-huuli,
toruwainen toro-suuna,
tuimiemi ja tulisempi
atka woiton angaralda
otti omalla tawalla.

Kiukun puna poski-päillä,
nenä kiero kiperänä
waikuttivat ämmän wallan;
ukon päässä uljahangin
tuohi-hattu tupsahdelti
korma-puustista kowista,
itse horjui niin kuin hongga,
jota tuuli tukistaapi.

Näin on kyllä kylki-luinen
nainen luja luonostansa.
Barempi, jos pohkehesta
waimo wasta walmistuişi,
kuin ei miehen kiritusta
tahdo luisena totella.

Sääri, siitä pienenneenä,
saişi olla saappahassa
pojes silmistä pahoista.

Gukko, ennengin wihainen,
kiersi nenän kierommaksi,
ruman otsansa ryvisti,
laski löylyn lauwiole,
tuwan äijälle tulişti,
ajoi talwen taipaleelle,
että wirsut wilahdeltit,
pojes pakkaisen pakoitti;
mutta jäi nyt jähtymätä
itse ilkeä majaan,
josta jälle julma waiwa
oli osana minulla;
kautta wallan warssi kuumman
tulii minä tuskaiseksi,
että kaulan kasteheena
wesi kielessä kihisi,
hi-en höyry harmahana

runsa8 nousi rumihista,
lipu kalloa kiivisti.

Ukon ilma useasti
warin waituttaa edellä,
wilu-taudin kylmän, turjan
poltto-tauti on perässä.

Muistutellen vielä muita
waiyuneita waiwan alla
mainittawa ombi myöskin,
kuinga viimein wiekkahasti
pääsin pahoista wapaaksi:
— minä syötin, minä juotin
heitä ensin herkuillakin,
warsin wierahan waroilla;
mutta koskan koetellen
tuln tundemaan tapansa,
sitte muutin kestin muodon,
syötin heillä karwaat kaakut,
juotin juomat katterammat,
annoin maistaa kiinan tuorta,
lattia leiwätä liendä.

— Hawaittua huonot herkut,
kehnot kedit, kuiwat kannut,
näin on muinen moni muokin
wieras wiipyyä paennut.

Wiinan syndy.

Koska hitto, kavan laino,
kadehtia kamalambi,

hawainneena onnen ofat
ihmishyden ihanaisen,
tahtoi tuoda turmelusta,
häijy häväistä sukumme,
tiesi wiekas wiinan woiman
willitsewän wiisautta,
tukahuttain tunnon lahjan
turmelewan terweyden.

Mutta mistä Sitto, hirmu,
hiivan hyvän puutteheessa,
tuone tuohon seljitystä,
saane käytettä käsillemme?
Ensin ehdon urakalla,
sitte sikon haastollakin
Kapehet jo kyllä lauan,
sitä warten warpahilla,
tiipesiwät kilwoittellen;
waan ei hiivoja hawaittu.
Kuska oli, siel' ei saatu,
eikä andaneet atakkan.

Sitto viimein wihaisena,
jumalaton julmistunut,
käski kaikki Kapehensa
kautta uuden uhka-sikon
hiivan hakemaan hänelle.
Kapehet nyt lauhistuivat
käskyn kovan kuulduansa,
waelsiwat waiwattuina,
— tuka tiesi turhin kyllä,
jos ei olis' peto-joukko,
weren wuotawan himossa,
tehnyt turmaa tappelusta
kanssa suuren sika-lauman,
että wahto waluneena,
kuonon, kärsän kuorsnessa,
rinnan riidassa röhisten,
oli kaswanut kasoiksi.

Rapehet, ne kelmit, konnat,
kohta siitä kokoiliwat
hiivan hirviän Sitolle.

Walmis on nyt outo neste,
putellissa palo-wiina,
katkera ja karwas liemi,
joka juoden janottaapi,
näännyttääpi nautittaisfa,
wäärin käyttäin waiwuttaapi,
waiwuttaapi, walmistaapi
tunnon saman tapaiseksi
kuin on wahto waluneena
saatu suusta sika-lauman,
taikka pedoilda peritty.
Billittynä wiinan kautta
mies on peto peljättävä,
taikka porfahan tapainen.

N° 9.

W a k a i s i a

Runon Päitä.

Tak. Tuteini.

W i i p u r i s s a .

Cedermallerin Lesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. Rein.

Joka järvi jäätä wailla
kuwan andaa auringosta,
waikka waan on auringoinen
yksi aina ylähällä.

Juuri näin nyt Jumalansa
kuwailewat uskokunnat
kutin sielussa sulassa.

Kuka kuwan Jumalasta
maallisesti maalaileypi,
sillä ombi tuhma tundo
Herran heugesta hyvästä.

Ruumis ombi ruupuwainen,
mutta sielu säilywäinen
yrittääpi ylähälle
niin kuin tuli tuhtiwainen,
ehkä tuhka tänne jääpi.

Syndi surman synnyttääpi,
waan ei laki lausuttawa;
se on waan kuin seilattaisfa
kiwi merkitty meressä.

Kärkimys on luja lahja;
pystyisenä pilarikin
katou painot kannattaapi,
waan ei kestä kallellansa.

Walistuksen waljetessa
wähenewät wäärät neuwot,
päiwän päästen korkealle
warjot wasta lyhenewät.

Walistuksen walkeutta
patenewat pahat juonet,
hököet yöllä lendäwäiset
päiwän waloa wakaiista.

Onnen maja ombi auki,
wara walmis jokaiselle
ehtiwäiselle eloonsa.
Katsos, kuinga luonon Luoja
suonut on jo syndywälle
äidin rindahan rawinnon.

Ei se ole wielä wiisas,
joka luopuu Luojustansa
miehen mielä noudatellen;
se on herran hyljänneenä
palwelewa palkollista.

Kirkas ombi Kristin oppi
niin kuin armas auringoinen,
ehtä pilwet epä-luulon
hämmendäwät hämärällä
lohdullista loistettansa.

Oikea on uskon oppi,
joka herättää hywyttä,
rawitseepi rakkautta
wendolaiistengin wälillä,

Herran armo ombi aina
runsas ilman ruiikutusta,
anomusta onnen orjan;
suis on syhtä syndisellä
olla kiini kiitoksessa,
waan ei suotta waikeroita.

Tällä lailla Laupiaalda
saapi saatavaa rukoilla:
Armahtaja! anna meille
mitä mielestäs suwaitset,
waan ei, täynnä synnin syitä,
oman ansion osuutta.

Armosta on alku meillä,
armon kautta kaikki lahja;
omat ovat ainoasti
syht ja synnit ihmisellä.

Se on sielumme walistus:
ensin tundea totuuden,
sitte seurata totuutta,
olla oikea menoisfa.

Wielä waikka wainon alla
hywä muita hyödyttääpi,
niin kuin kuuma rauta raukka
wasarangiin waristaapi.

Matkustellen maailmasta,
tullen tuonen wierahaksi,
julkinen on juhla-waate
parannuksen puhdas paita.

Kuin on kungin sydämessä
hyvän tundo, pahan tieto,
waan ei huoli hyvästänsä,
eikä tottele totuutta,
niin on kurja kuolewainen
paha taikka mieli-puoli.

Waino ombi wiatoina
kurjallekin tunniaksi;
Wapahtajan waldaisssa
oli orjan tappurainen
ruunu päähän rufennettu
paljon koldaista parempi.

Mlemi on ylpeyttä
ylpeyden ylen-katse,
rehellinen retki maassa
korkeampi korkeutta.

Jarti waywa, waiistettu
eroittaapi elämässä
wasta toden walehestä,
niin kuin päivä paistawainen
warjon eroittaa walosta.

Kiitollinen, oiwa ombi
hyvä lahjasta hyvästä,
niin kuin pelto pehmitetty
jälle joka jywäisestä
kaswattaapi kymmenengin.

Wiisaus on vielä työläs
opittawa osawasti,
mutta oppi kehnon keinon
käppi tyllä keweästi.

Hyvän, vaikka warsin suuren,
wäärin käytös wähandääpi,
taikka paisuttaa pahaksi ;
tuli hywä hyödyttääpi,
tuli waituttaa wahingon.

Yhden isän, yhden äidin,
sekä Luojan että luonnon
lapsen owat kaikki luodut,
jonga tähden jokaisella
toista kohden totisesti
säälän säilymän pitäisi.

Oma into ihmisellä
ombi töitä täytettäisä
niin kuin purje pullollansa
wenhettäkin wetämässä.

Kulda ombi kuttarossa
wielä kuiwa kunniaksi,
kuin ei siitä siunausta
lähde lähimmäisellemme.

Eipä työtä elämässä
tehdä ilman todistusta,
koska owat kohta läsnä
Jumala ja oma tundo.

Surembaa ei ole suotu
ilon syötä ihmiselle,
kuin on työstä täytetystä,
hyvästä ja hyötyisestä.

Raiikki julmat juonisansa
Luojan luondo-kappaleille,
hirmut itse ihmisille
ovat orjat häijyn hengen,
uskon tiellä umbi-silmät,
tuhmat tunnon asioissa.

Synstä hyvän sydämelle
riikkaus on riemun lähde,
ahnehelle aiwan kuiva
rakas kulda-raunionsa.

Ekä alku erhetksen
heikkous on hengesämme,
kuitengin se kungin luona
sihen sitte suostumalla
ehdon syhki suureneepi.

Bian pyhndö woiton wäärän
ombi waikutus wahingon,
niin kuin wiepi, wietteleepi
syötti surmahan sudengin.

Ulla hurjan huwituksen
aiwan suotta surmattaisa,
ajettaisa, ammuttaisa
Luojan luondo-kappaleita
pien hirmu, hirskumainen,
peitettynä pensahassa
irwiistellen iloitseepi.

Uina synnin saapuwassen
takaus on oma tundo,
jota aiwan angarasti
maksjon aika ahdistaaapi.

N° 10.

Peikillisiä

Runon Päitä.

Jak. Juteini.

Wipurissa.

Cedermallerin Pesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur;

G. REIN.

Salomo ei suingan ollut
warsin wailla wiisautta,
koska taisi taiwahaasta
tuota tunnolla rukoilla.

Uni uusi, walhe wanha,
itse hengen heimolaisten
tuulen tuomat, luulon luomat
näöt, nähdyt walwottaisa,
siihen asti owat aina
turhat toden tutkialle,
kuin ei kartu niiden kautta
pahasta jo paloitusta
eikä hyötyä hywälle.

Wailla mielä miehen päässä
työstä ombi tyhjä hyöty
samaten kuin sarwistansa
lehmän lypsy turha leikki.

Ensin wäärä wiekkahasti
omleana ongimassa
ombi kyllä tyry-selkä,
mutta, kerran keksineenä
onnen, sitte siwotoina
warsin jäykkä wareldansa.

Toly, tyhmä ylhäisenä
on kuin tyhjä tornin nuppi

kiildävänä korkealla,
mutta mustana sisäldä.

Syndi ombi sydämessä
niin kuin formissa syhelmä,
joka kurja kuttuttaingin
wainan waituttaa peräldä.

Syistä ombi syndifellä
rapu raukan musta muoto,
mutta puku punertuupi
kadotuksen kattilassa.

Konnan, paatuneen pahassa,
seljässä on oma tundo,
jota jostus pehmitellen
woipi woidella kepillä.

Ostollinen ombi yksi
lahja tuotu tuomarille:
se on selwä tunnon lahja,
waan ei woista valmistettu
eikä wafesta walettu.

Rahan puutos rasittaaapi,
waan ei järjen jännitöinä;
sillä mies on mielehensä
tyhjembäängin tytywäinen
tiedon wailisen tilassa.

Eipä ole oppinetta
täydellistä tällä maalla;
jolla vielä joutawasti

ombi sitä oma luulo,
sillä on jo opin puutos,
tarve taidon asioissa.

Mailla järjen waltentta
mies ei tunne tuhmuuttansa;
kuin päivän paisteheissa
wasta warjonsa näkeepi.

Täydellinen ombi täällä
miehen oppi mielestänsä,
kuin ei woi sen wailisuutta
alla hattunsa hawaita.

Kuusi owat koiran korwat
maatesfakin mandereella,
waan ei tuhman oman tunnon
synnin nurmella nuhiisten.

Pisto-puhe pilkallansa
ombi lyömistä lujempi,
itse tosi toisinansa
korma-puustia kowempi.

Peto kandaan karwojansa
ulos käsin käännettyinä,
mutta juonet julman miehen
owat salatut sisällä.

Kurja, kuin on ratsastaisa
heitettyä hewoiselle
walda suuri suitsitoina,
kurjempi, kuin miehen mieltä
ombi orjana himonsa.

Erstaisuutta, ilkeyttä
kuningin peittämän pitäisi,
niin kuin kissa kiirehesti
saastaisuudensa salaapi.

Kortit ovat konnan koutut,
onnen onget vaaralliset,
wiewät rahan wierahalle,
tuowat tyhjyden tykömme.

Kyllä konna kortin lyöjä,
petollinen pelisfänsä,
walmis myös on warakahaksi.

Ulpays on yldyneenä
täällä niin kuin tyhjä tähkä
suotta suoran oljen päässä
kohoilewa korkealle.

Dotakin on joutuwalla,
ahkeralla aina saando,
mutta tyhjyys työttömällä,
welka tyhjyyttä wähembi.

Syvä onnen hewoisella
ombi ainakin ajella,
mutta pian pudottaapi
ratsastajan rauniohon.

Tunnota on tuhmuudessa
pesä juonilla pahoilla
niin kuin pedon penikoilla
kondu korwessa sywässä.

Kyllä kullan ympärillä
tawatahan tanssioita
hämytän häärimässä,
niin kuin nähdään karpäisiä
kypin reunoilla riivissä.
Israelin isot lapset,
koko joukot korwessansa
muistuttawat tätä muille
kautta kulda-wasikkansa,
jonga Moses moittawainen
poltti tiukussa poroksi.

Kostas tahdot koetella
keinoatin kerjäläisen,
pane paino wetäjälle,
istu itse kuorman päälle,
ruoki ruoskalla hewoista.

Kauhea on katseldawa
hepo ruoskan rupulisssa,
josta vielä viimeiseldä
tarttuwa on tunnon tauti
ruoskialle rupuliksi.

Ohkä miehen meikaläisen
arwo lullaan alhaiseksi,
kuitengin hän kuolduansa
elämähän ennättääpi
suuri-sukuisen edellä,
kosta soiwat kuollin-kellot
wähän warhemmin hänelle.

Häviä on koko häily,
jot' ei juostengan jätellä,
waan se ombi niin kuin warjo
aina sirtymän sivulla.

Röyhhyys ombi kuiwa hiekka,
jossa onnen pieni pyörä
käypi hiljaa ja hitaasti.

Simo ombi hiton hiili:
tulifena turmeleypi,
saastuttaapi sammuneena.

Wasta konnan oma waiwa
weden silmästä wetaäpi;
westi wuotaa puungin päästä,
kuin on tuoreena tulesa.

Tuuli tulen sammuttaapi
pian pienessä päreesä,
halu halpa hassun luona
järjen hellän jähdyttäapi.

Pettäjä jo peloittaapi,
waras waiuttaa wahingon,
lurjus suurin lurjuksista
ombi wasta walayatto.

Siwens on side oiwa,
wanne wahwa ystäwyhden,
joka ei nyt, wyötä waiilla,
kestä kelmien wälillä.

Waikka pappi pahan hengen
karkoittaapi kasteheessa,
kuitengin se kurja wieras
monen tunnon turmeleypi,
tiensä tietäapi takaisin.

N° 11.

Jak. Juteinin

S u p a u k s i a .

W i i p u r i s s a .

Cederwallerin Lesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. Rein.

Niin se on naitaisfa
kuin se on kuoldaisfa :
toiwossa alkawat armahat hetket,
rinnalle rakkahat, riemuifet vetket.

Katsottaifsa kauneutta
hengen lahjat hyljätään,
ajatellen ahneutta
moni pian petetään.

Kyllä miehen kylki-luusta
waimo ombi walmistettu,
mutta pahan parikunnan
riita itse ilmoittaapi,
että mies ei mielä myöden
ole löytänyt omaansa.

Naitawa nainen on omena-puu,
kukkana kulkewa, fokeri-suu ;
waan wasta waimona nääwelit näyttää,
miehensä sydämen surulla täyttää.

Niin kuin niitut aidattomat
owat fiskot fiiwottomat.

Joka hame hellän wipu,
kuitengan ei rinnan lipu.

Miehen mieli on siteessä
waljun waimonsa iteessä.

Morsian monin kosittu
on kuin olut laimistunut.

Jolla monda morsienda,
wailla waimoa alati.

Muinen oli miesten rinda
rakkauden tulda täynnä,
waan nyt turhin tupakointen
sawu suusta pölyääpi.

Joka kosin kokewalle
harwa hywin menestyy,
naisen kungin kosialle
harwoin hywä häitähtyy.

Ilon tiellä ihanalla
naiman neuwot aljetaan,
ehkä elon kaljamalla
kauan sitte kuljetaan.

Kaunis on, kuin taiwaan kaari,
moni kaukaa katsoa,
mutta muista, ota waari,
läsnä wailla waloa.

Eipä auta awiossa
lukut lujat laitettuina
wasten waimon wiekkautta,
koska silmät siwotoina
wilkuttawat wierahalle.

Missä mies on mielä waila,
siellä waimo wallan saapi,
ehkä elo sillä lailla
miehen arwon alendaapi.

Harvasti on ennen häitä
riita riivanneena päitä;
wasta waimot miehinensä
saawat sodan wälillensä.

Puoli mielä puuttuu
sildä, joka suuttuu,
että muoto muuttuu.

Koukullinen sota-konsti
ombi ovittu kufolda,
joka, tarkka tappelusfa,
kumarrellen, kirkistellen,
noukka maata noyfiässä,
wihollisen wietteleepi
kannuksia karttamasta.

Sodaksi on tetriin soima,
jossa woiton saapi woima;
niin se myös on naimisessa
tahden yhtä kosjessa.

Käsi oikea on miehen
tila wielä wihjittäisä,
mutta joskus muutokseksi
wallitseepi waimon walda
häiden häyrystä heräillen.

Rakkaus on rautenneena
raskas suulla säilyttää,
niin kuin puusta palaneena
tuhka työläs sytyttää.

Suotta mies on sammaloinnut,
saanut karvat kasvoilensa,
jota vaimo wallitseepi,
taikka pilkkana pitääpi.

Kannuksita ombi tukko
kehno kaittia kanoille;
kuin on mieskin mielä waiilla,
niin on waimo waldiaana.

Dyttöjä on tandereella
kosiata kokottain,
mansikoita mandereella
ottajata odottain.

Kuules, kuinga mutamalla
tukittuna tupakalla
nuuska-nenä nuhisee,
pilattuna pihisee.

Tulen kautta pieni piippu
tuhlaileepi tupakoita,
wiepi tawarat talosta,
taikka polttelee talongin.

Työläs työ on tekidille,
koska nenä-nykeröille
lasi-filmät laitetaan,
satuloiksi saatetaan.

Pyhyt näkö näyttelöepi
miehen mielä lyhemmäsi,
koska tapa, waan ei tarwe,
lasi-filmät siottaapi
suotta selkähän nenänsä.

Dytto wiisas vielä
naiman-nemwon tiellä
onnen osan itse walitsee,
ollen alemmana
ennen kikon kana
kuin hän kottan kanssa kokenee.

Tähden työn ynseyden,
liewitetyn lembeyden
ihmifellisesti
tunfin tolifesti
rinnašfani riehuwina
huolen, huokauksen,
mutta toisen towerina
löysin lohduksen.

Naisen raha rakkautta
hembeällä herättää,
mutta harwoin hartautta
sydämessä sytyttää.

Minnan rakas tiki taki,
joka myös on luonnon laki,
wiepi naiset naimiseen,
miehet littoon litiseen.

Bohjolan perällä
kaikei kesällä
päivä on pitkä ja sulana maa,
kuin siellä auringo ajella saa ;
niin myös on neidoilla
riemua rinnoilla
sulhaisen tullessa suutelemaan,
sydäntä syvästi sulaillemaan.

Tuosta saapi turhat häät,
koska käyvät kosimaan,
waimoakin vaatimaan
tuoro-tukat, pörrö-päät.

Onni ja rakkaus raukkakin harvoin
tietävät tiensä,
jos johtajansa on tunnoton tuhmius
matkalla maassa.

Enemmästi ombi ensin
rinnan kyttö rakkauskin
synnytetty filmätöinä,
sitte filmät saatuansa
tuopi riemun taikka riidan.

